

Ik heb met veel interesse de historie van het "Panorama van den IJzer" gelezen. Ik kan er echter ook van meespreken, daar ik medegewerkt heb om dit "biggest in the world" schilderwerk alhier te Brussel te plaatsen. Na eerst verschillende weken buiten op de Esplanade van het Jubelpark gelegen te hebben kwamen 30 mannen van het geniekorps om die lange "sosiece" in een van de grote vleugels van het Jubelpark binnen te trekken. Aan de zuidkant waren wij met het nationaal hulpkorps van België gekazerneerd. Dit was juist naast het Museum van de Oorlog. Het was hoog tijd dat die rol van 15m lang en 2,5m dik onder dak was, want het doek was door en door nat. Het is op vraag van de de genie-officier dat wij met ons materiaal zonder schenden die rol van 15m hebben binnengebracht. Dan heeft men een kader gemaakt in ijzer met de maten van dit schilderij, maar met vierkanten van 1m x 1m en dat op 1.725 m². Stel u voor een kader van ijzeren buizen van 10cm doorsnede en dan daarop de tableau afrollen 10cm per 10cm. Wij hadden 24 uren dienst en 24 uren rust zodat ik om de 48uren het werk zag vooruitgaan. Er waren plaatsen dat de stukken van het schilderij in onze handen bleven hangen. Na 14 dagen kon men beginnen om het meesterwerk stilaan naar boven te trekken. Maar het was de "Panorama van de IJzer" niet meer dat ik destijds bewonderd had in Oostende op de plaats waar nu het stadhuis is en voordien de derde Bassin gelegen was. Na veel moeite was het opgehangen, maar wel 100 maal heeft het doek gescheurd. Dan hebben wij gans het meesterwerk met een speciaal produkt afgewassen. Stuk per stuk van op onze lange brandweerladder. Er waren veel plaatsen die de leerlingen van meester Bastien moest herschilderen. Honderd maal heb ik de grote ladder verplaatst en de leerlingen hadden ook hun werk. Al die tijd kwamen er veel bijzondere bezoekers. En hier wil ik nu iets vertellen die meer dan eenmaal is voorgekomen. Op die grote panorama zag men Nieuwpoort in brand en de zwarte rook ging van rechts naar links, maar 80 m verder in het binnenland waren de Hallen van Ieper ook in brand en daar ging de rook van links naar rechts en de bezoekers die dat opgemerkt hadden vertelden dat ze een grote vergissing gezien hadden in dat meesterwerk. Maar wat ze niet bemerkten hadden was dat het panorama geschilderd geweest was om rond zich gezien te worden. Dus was er brand voor u en de rook ging naar links, dan had u, als u zich om-draait ook rook dat naar links trok. Dus langs dezelfde kant.

Wij hebben dat dikwijls meegemaakt en er waren bezoekers die heel fier waren om die bemerking te maken tegen andere bezoekers. Ongelukkig is die grote zaal altijd gesloten gebleven voor de gewone bezoekers van het Koninklijk Museum van het Leger en voor Krijgsgeschiedenis. Dat was in 1946, dus 30 jaar geleden.

In de vleugel waar het "Panorama van de IJzer" nog altijd erg geschonden hangt heeft men nu het Museum van het Vliegwezen gemaakt. Aldaar zijn nu te zien, al die oude vliegmachines van 1909 tot 1930. Maar dat formidabel meesterwerk van meester Bastien is een echte Picasso geworden, niemand kan nog zeggen wat dat enorme doek nog betekent gezien er hier en daar stukken gescheurd zijn. Als ik het terug zag bleef ik sprakeloos. Een vriend die bij mij was vroeg er scheelde, het was maar later dat ik het hem vertelde. Ik vraag mij af wat dat ze daarmee zullen doen. Ik had dat schilderij voor de laatste maal gezien in 1949.

F. Mestdag
Brussel

- - - - -
VLAAMSE VISSERIJ- EN VISSERSVAARTUIGEN.

Eindelijk zullen vele intekenaars gedacht hebben bij het verschijnen van het tweede deel van "Vlaamse visserij- en vissersvaartuigen door Gaston en Roland Desnerck.

Het tweede deel is merkkelijk beter geslaagd dan het eerste. Wat de inhoud betreft deze zal zeker door modelbouwers gretig nagepluisd worden. Het aantal plannen en schema's laten toe zonder moeilijkheden een zeer groot aantal verdwenen vissersschepen in model te brengen.

Voor hen die de historiek van de visserij aan het hart ligt zullen zeker aan hun trekken komen. Veel, heel veel illustraties laten ons met de talrijke soorten vissersschepen kennis maken. Hierbij een klein voorbeeld : de historiek van de stoomtreilers te Oostende, waarvan er in 1884 de eerste twee in vaart kwamen. In 1927 waren er 56, terwijl er nog een laatste in 1963 de vissersvloot sierde.

De twee delen samen (800 pagina's, 1.000 illustraties) kosten 2.900 F. en kunnen besteld worden bij de lokale boekhandels of door storting op P.C. nr 000-06968276-70 van R. Desnerck, Breidelstraat, 8, 8400 Oostende.

O.V.

- - - - -
ANTIQUARIAATSPRIJZEN.

In een catalogus van een Antwerpse Antiquariaathandel volgende prijzen gelezen :

Verbouwe, A. : Iconografie van het arrondissement Oostende	1.500 F
Waterschoot, M. : De Vlaamsche kustvlakte. 1937	1.500 F.
Leurs, St. : Steden en landschappen : de kust	350 F.

O.V.